

Bridging the Gap to Matan Torah

Wexner Kollel Elyon Lecture Series 5780

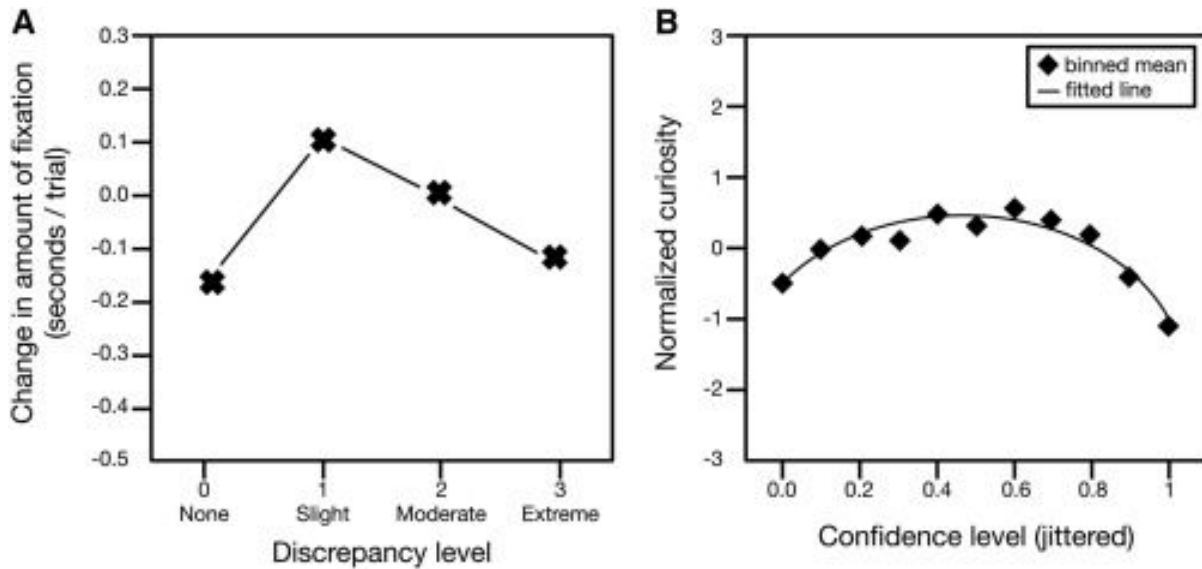
*Rabbi Shmuel Leshner
Congregation Bnai Yeshurun*

1) “The Psychology and Neuroscience of Curiosity” in *Neuron*, Vol. 88, Issue 3, 2015, p. 449 - 460

...the most popular theory about the function of curiosity is to motivate learning. George Loewenstein described curiosity as “a cognitive induced deprivation that arises from the perception of a gap in knowledge and understanding” (Loewenstein, 1994). Loewenstein’s information gap theory holds that curiosity functions like other drive states, such as hunger, which motivates eating. Building on this theory, Loewenstein suggests that a small amount of information serves as a priming dose that greatly increases curiosity. Consumption of information is rewarding, but, eventually, when enough information is consumed, satiation occurs, and information serves to reduce further curiosity.

Loewenstein’s idea is supported by a recent study by Kang et al. (2009) (Figure 1B). They found that curiosity about the answer to a trivia question is a U-shaped function of confidence about knowing that answer. Decision-makers were least curious when they had no clue about the answer and when they were extremely confident. They were most curious when they had some idea about the answer but lacked confidence. Under these circumstances, the compulsion to know the answer was so great that they were even willing to pay for the information even though curiosity could have been sated for free after the session. (The neural findings of this study are discussed below.)

Curiosity and Information-Seeking

(A) Data from Kinney and Kagan (1976). Attention to auditory stimuli shows an inverted U-shaped pattern, with infants making the most fixations to auditory stimuli estimated to be moderately discrepant from the auditory stimuli for which infants already possessed mental representations.

(B) Data from Kang et al. (2009). Subjects were most curious about the answers to trivia questions for which they were moderately confident about their answers. ***This pattern suggests that subjects exhibited the greatest curiosity for information that was partially—but not fully—encoded.***

2) שמות יגיד

And when, in time to come, your son asks you, saying, 'What does this mean?' you shall say to him, 'It was with a mighty hand that the LORD brought us out from Egypt, the house of bondage.'

וְהָיָה כִּי־יִשְׁאַלְךָ בִּנְךָ מִחֵר לֵאמֹר מַה־זֹּאת
וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ יְהוָה
מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים:

3) הגדה של פסח - מגיד

If He had brought us close to Mount Sinai and had not given us the Torah; [it would have been] enough for us.

אֵלּוּ קִרְבָּנוּ לְפָנֵי הַר סִינַי, וְלֹא נָתַן לָנוּ
אֶת־הַתּוֹרָה. דֵּינוּ.

4) שבת קמו.

[Rabbi Yoḥanan explained] Why are gentiles ethically contaminated? It is because they did not stand on Mount Sinai.

As when the snake came upon Eve, i.e., when it seduced her to eat from the Tree of Knowledge, it infected her with moral contamination, and this contamination remained in all human beings. When the Jewish people stood at Mount Sinai, their contamination ceased, whereas gentiles did not stand at Mount Sinai, and their contamination

מפני מה גוים מזהמין שלא עמדו על הר
סיני

שבשעה שבא נחש על חוה הטיל בה
זוהמא ישראל שעמדו על הר סיני פסקה
זוהמתן גוים שלא עמדו על הר סיני לא
פסקה זוהמתן

never ceased.

Rav Aḥa, the son of Rava, said to Rav Ashi: What about converts? How do you explain the cessation of their moral contamination? **Rav Ashi said to him: Even though they themselves were not at Mount Sinai, their guardian angels were present**, as it is written: “It is not with you alone that I make this covenant and this oath, but with he that stands here with us today before the Lord our God, and with he that is not here with us today” (Deuteronomy 29:13–14), and this includes converts.

אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי
גרים מאי אמר ליה אף על גב דאינהו לא
הוו מזלייהו הוו דכתיב את אשר ישנו פה
עמנו עומד היום לפני ה' אלהינו ואת אשר
איננו פה וגו'

5) עירובין יג:

The Sages taught the following *baraita*: For two and a half years, Beit Shammai and Beit Hillel disagreed. These say: It would have been preferable had man not been created than to have been created. And those said: It is preferable for man to have been created than had he not been created.

Ultimately, they were counted and concluded: It would have been preferable had man not been created than to have been created. However, now that he has been

תנו רבנן שתי שנים ומחצה נחלקו בית
שמאי ובית הלל הללו אומרים נוח לו לאדם
שלא נברא יותר משנברא והללו אומרים
נוח לו לאדם שנברא יותר משלא נברא

נמנו וגמרו נוח לו לאדם שלא נברא יותר
משנברא עכשיו שנברא יפשפש במעשיו
ואמרי לה ימשמש במעשיו

created, he should examine his actions that he has performed and seek to correct them. And some say: He should scrutinize his planned actions and evaluate whether or not and in what manner those actions should be performed, so that he will not sin.

6) Dr. Irvin Yalom, *The Gift of Therapy* (2002)

Heidegger spoke of two modes of existence: the everyday mode and the ontological mode. In the everyday mode we are consumed with and distracted by material surroundings -- we are filled with wonderment about *how things are* in the world. In the ontological mode we are focused on being per se -- that is, we are filled with wonderment *that things are* in the world.

When we exist in the ontological mode -- the realm beyond everyday concerns -- we are in a state of particular readiness for personal change.

But how do we shift from the everyday mode to the ontological mode? Philosophers often speak of “**boundary experiences**” -- urgent experiences that jolt us out of the “everydayness” and rivet our attention upon “being” itself. The most powerful boundary experience is a confrontation with one’s own death.

The Prophecy of Moshe - Two Paradigms of Religious Experience

(7) במדבר פרשת מטות פרק ל	
Moses spoke to the heads of the Israelite tribes, saying: This is what the LORD has commanded:	(ב) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל רְאֵשֵׁי הַמִּטּוֹת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה':

(8) רש"י שם	
THIS IS THE WORD — Moses prophesied with the words (introduced his message by the statement), “Thus saith the Lord, About midnight [will I go into the midst of Egypt]” (Exodus 11:4), and other prophets also prophesied with “Thus saith the Lord”, Moses, however, had an additional superiority in that he prophesied also with the expression “This is the actual word [that God hath spoken]”	זה הדבר - משה נתנבא (שמות יא, ד) בכה אמר ה' כחצות הלילה, והנביאים נתנבאו בכה אמר ה', מוסף עליהם משה שנתנבא בלשון זהו הדבר.

(9) מזרחי (רא"ם) שם	
<p>במרא' אליו אתודע שכינה שמי אינה נגלת עליו באספקלריא המאירה אלא בחלום ובחזיון. באמרו שכינת שמי מורה שפירוש יי' הוא כאילו אמ' אני יי' דאם לא כן יתודע מיבעי ליה וכן תרגם אנקלוס אנא יי' בחזון אנא מתגלי להון ובאמרו אלא בחלום ובחזיון הורה שפירו' במראה אליו אתודע הוא לא כפי' ומראה ולא בחידות דא"כ אין הפרש בין נבואת משה לנבואת שאר הנביאים כי שניהם במראה רק פי' ומראה ולא בחידות מראה הדבור שמפרש לו דבורו במראית פנים שבו ואינו סותמו לו בחידות כדלקמיה ובאמרו איני נגלה עליו באספקלריא המאירה הורה שהאספקלריא המאירה היא מראה הדבור שמפרש לו דבורו במראית פנים שבו ואינו סותמו לו בחידו' וזהו שאמרו כל הנביאי' נתנבאו באספקלריא שאינה מאירה שהיה דבורו עמהם במשלים וחידות ומשה נתנבא</p>	

באספקלריאה המאירה שהיה הדבור עמו במראי' פנים שבו ולא בחידות:

10 גור אריה שם

ואינו מספיק, דלפי זה לא היה על משה כלל להתנבאות בלשון "כה", שהוא מעוט ממדריגתו, ולמה היה מתנבא ב"כה", שהיא על נבואה שאינה באספקלריא המאירה:

ונראה, כי ענין זה הוא תולה בנבואת משה רבינו עליו השלום ומדריגתו, כי הנבואות הם שתיים; האחת הוא שנתנבאו בה כל הנביאים על מעשה ה' והנהגתו בעולם, לכל אשר

נעשה בעולם. והמדריגה של משה היה כולל זה, וכולל גם כן להתנבאות על המצות

והתורה שצוה לו השם יתברך מפיו. וזאת המדריגה היא אינו דומה לראשונה, כי

המדריגה הראשונה בדברים אשר יחדש ויעשה בעולם, והמדריגה של משה רבינו עליו

השלום היא התורה מה שהשם יתברך רוצה שיהיה נוהג תמיד בעולם מבלי שינוי, והוא סדר מציאות כללי בעולם. כי בתורה אשר נתן השם יתברך על ידי משה, סידר את ישראל

בסדר כללי, לא בענינים המתחדשים בפרטים מן הסבה הראשונה, שזה אין המדריגה כל כך. ובשביל זה תבין למה היה משה רבינו עליו השלום מתנבא באספקלריא המאירה,

יותר מכל שאר נביאים, כי הענינים הכוללים הם מופשטים מן החומר, ומושכלים ביותר.

ומדריגת שאר הנביאים היה למטה מזה, בענין אשר הוא יחדש בעולם ויעשה, לא

בענינים הכוללים. וזה תמצא מבואר בכל הנביאים, שלא היו מתנבאים רק בענינים אשר הוא יתברך פועל ועושה ומשנה. אבל משה רבינו עליו השלום נתן תורה כללית ונצחית,

לא ישתנה דבר, וזה נקרא הויה כוללת:

ובשביל זה היה מתנבא ב"זה הדבר", המורה על הנבואה באספקלריא המאירה, השייך

למצוה אשר נתן השם יתברך לישראל. כי מצות התורה הם בענינים כוללים, לכך הם

יותר מושכלים.

אבל במקום אשר רוצה להתנבאות על מעשה ה' והנהגתו, כמו שאמר משה "כה אמר ה'

כחצות הלילה" (שמות יא, ד). וכן "כה אמר ה' עברו ושובו" (ר' שמות לב, כז), כי זאת

המצוה אינה מן המצות הנצחיות, רק לזמן נמצא מן רצון השם יתברך למעשה שהיה,

בזה שייך לשון "כה". כי מה שלא היה מתנבא משה רבינו עליו השלום תמיד

באספקלריא המאירה, לא בשביל שלא היה מדרגתו שוה תמיד חס ושלום, אלא שאין כל

הדברים שוים, ודבר שהוא באספקלריא המאירה היה מתנבא ב"זה הדבר", ודבר שלא

שייך - היה מתנבא ב"כה אמר":

